

Ezdráš-Nehemjáš

Devatenáctý díl

Neh 11

1. Osídlení Jeruzaléma a ostatních judských měst (verše 1-2)

V Jeruzalémě bydleli přední Židé. Vzhledem k tomu, že obyvatel v Jeruzalémě bylo málo (Neh 7,4), bylo ovšem potřeba stav doplnit. Život v Jeruzalémě jistě nebyl po ekonomické stránce jednoduchý a vyžadoval odříkání. Mnoho dobrovolníků se proto patrně k bydlení v Jeruzalémě nehlásilo, i když to bylo město svaté. A tak se losovalo, kdo ještě bude v Jeruzalémě bydlet. Vylosován byl každý desátý. Měl-li vylosovaný muž rodinu, pak se zřejmě stěhovala do Jeruzaléma s ním. Ve svém vylosování k bydlení v Jeruzalémě mohli dotyční právem vidět projev Boží vůle. Byli jakýmsi desátkem z lidu pro potřeby svatého města. Ostatní se usídlili mimo Jeruzalém. Ve městech, která byla jejich dědictvím po otcích.

Byli však i takoví, kteří se k bydlení v Jeruzalémě hlásili dobrovolně. Ostatní lid jim dobrořečil. Nevíme, co tyto lidi vedlo k tomu, že se přihlásili dobrovolně. Avšak můžeme předpokládat, že to byl projev jejich lásky a důvěry k Hospodinu. Chtěli být nablízku jeho domu i jemu samotnému, a to i navzdory skutečnosti, že se třeba nebudou mít tak dobře, jako kdyby bydleli jinde. I my křesťané jsme voláni k tomu, abychom byli lidmi, kteří touží více po Bohu nežli po blahobytu (sr. Mt 6,33 a 1Tm 6,10).

2. Seznam těch, kdo osídlili Jeruzalém (verše 3-24)

Verš 3 je jakýmsi nadpisem zbytku kapitoly. Jeho začátek se doslovněji přeloží: „*Toto jsou představitelé kraje / správní oblasti / provincie ...*“ Hebrejské slovo M^oDINÁ, které zde ČEP překládá množným číslem („krajín“), je tu v jednotném čísle. Oním krajem či správní oblastí je samozřejmě míněno Judsko. Bude tedy následovat seznam představitelů judské správní oblasti, kteří se usadili v Jeruzalémě. Pisatel dále konstatuje, že v judských městech sídlil každý ve svém vlastnictví, ve svém městě. V tomto smyslu bychom měli chápat hebrejské znění verše. Bible kralická překládá: „*A tito jsou přednější té krajiny, kteříž se osadili v Jeruzalémě. (V jiných pak městech Judských bydlili jeden každý v vladařství svém, po městech svých, lid Izraelský, kněží a Levítové, i Netinejští, též i synové služebníků Šalomounových.)*“ (Neh 11,3 BKR)

Slovo „vlastnictví“ (ČEP) či „vladařství“ (BKR) je překladem hebrejského slova ACHUZZÁ (država, držba, držení, vlastnictví). Toto slovo se objevuje ve vyprávění o Božích slibech Abrahamovi. „*A tobě i tvému potomstvu dávám do věčného vlastnictví zemi, v níž jsi hostem, tu celou zemi kenaanskou. A budu jim Bohem.*“ (Gn 17,8 ČEP) Zmínka o vlastnictví může připomínat onen dávný Boží slib a naznačovat, oč v tomto oddíle Bible jde. Jde o dokumentaci věrnosti Boha, který neruší své sliby. Izraelité se vracejí do míst, která Bůh už kdysi slíbil jejich praotci Abrahamovi.

Nejprve jsou zde uvedeni **přední Judovci a Benjamínovci**. Předními Judovci v Jeruzalémě byli Atajáš a Maasejáš. Spolu s nimi bylo v Jeruzalémě 468 bojeschopných mužů. Byli potomky Judova syna Peresa (viz Gn 38). Předními Benjamínovci v Jeruzalémě byli Salú a Bebaj-salaj. S nimi bylo v Jeruzalémě 928 bojeschopných mužů. Dohlížitelem nad bojeschopnými muži byl Jóel společně s Judou, který byl patrně Jóelovým zástupcem.

Dále zde máme **výčet hlavních kněží**, kteří jsou zde rozděleni do tří skupin. První čítala 822 mužů, druhá 242 mužů, a třetí 128 mužů. Serajáš byl představeným domu Božího. Snad dohlížel hlavně na vykonávání bohoslužby *uvnitř* vlastního chrámu, kam směli vstupovat pouze áronovští kněží. Dohlížitelem nad kněžími byl Zabdiel.

Dále jsou zde uvedeni **levité** - pomocní kněží. Překvapuje jejich malý počet ve srovnání s počty áronovských kněží. Šemajáš a jeho lidé dohlíželi na službu *vně* domu Božího. Levité nevstupovali do chrámu, ale pomáhali při práci mimo Boží dům, zejména při přinášení obětí na velkém oltáři. Matanjáš byl přední modlitebník, začínající chvalozpěvy. Modlitby a chvalozpěvy byly důležitou službou v chrámu a Matanjáš je zřejmě řídil. Levitů ve svatém městě bylo celkem 284. Společně s nimi jsou zmiňováni **vrátní** - patrně strážci vchodů do chrámu. Šlo nepochybně o potomky levitů, které k této službě kdysi oddělil král David (1Pa 23,1-5; 26,1-19). Těch bylo 172. Ostatní lidé bydleli mimo Jeruzalém. Ze seznamu vyplývá, že ani všichni kněží a levité v Jeruzalémě nebydleli.

Chrámoví nevolníci sídlili na Ófelu, což je kopec v jihovýchodní části Jeruzaléma, jižně od chrámu. Bible kralická je nazývá „Netinejšti“ (v. 21). To odpovídá zde použitému hebrejskému slovu נְטִינִים, do češtiny přeložitelnému slovem „darovaní“. A to zase odpovídá vysvětlení, že David a jeho velmožové je darovali ke službě levitům. Jejich totožnost a původ nejsou zcela jasné. Mohlo se původně jednat o neizraelské zajatce a otroky, kteří byli obřezáni, a určeni pro pomocné práce v chrámu (srov. Nu 31,47; 1Pa 9,2). Patrně mezi nimi byli i potomci obyvatel Gibeónu (viz Joz 9,27). Postupem doby snad splynuli s Izraelci (Neh 10,28-30) a i hranice mezi nimi a lévijci se časem setřela.¹ Jejich počet není uveden. Dohlážiteli nad nimi byli Sícha a Gišpa. Mezi tyto Netinejské patřili také služebníci Šalomounovi, respektive synové služebníků Šalomounových, o nichž je zmínka ve verši 3. Byli to snad potomci Kenaanců, které Šalomoun využil k nuceným pracím na stavbě chrámu a jiných budov (1Kr 5,27-32/BKR 5,13-18/; 9,21).

Dohlážitelem nad levity byl Uzí. Pocházel ze synů Asafových (srov. např. Ž 50,1; 73,1; 76,1). Patřil k chrámovým zpěvákům, kteří v chrámu zpívali žalmy. Každodenní zpěv v chrámu se děl na příkaz krále Davida, který zpěv ve svatyni zorganizoval (viz 1Pa 25). Vykladači Bible však nejsou jednotní v tom, o kterém králi je zde (v.23) řeč. Někteří myslí na perského krále. A chápou význam verše 23 tak, že šlo o příkaz krále, určující zpěvákům jejich každodenní přiděly. Pak by snad Uzí dohlížel i na správné vydávání těchto přidělů.

Petachjáš (v. 24) měl být králi k ruce, aby vyřizoval všechny záležitosti lidu. V tomto případě je pravděpodobně míněn perský král. Petachjáš asi nebyl v přímém kontaktu s králem. Spíše můžeme předpokládat, že projednával záležitosti lidu u nějaké královské instituce, snad královského soudu.

3. Seznam dalších osídlených míst (verše 25-36)

Seznam pokračuje výčtem měst, kde se usadili ostatní Judovci a Benjamínovci. Dovídáme se přitom, že někteří levité z Judska se usídlili v benjamínských sídlech. Snad šlo o lévijská města (srov. Joz 21) na benjamínském území. Potomků původních obyvatel těchto měst (levitů) bylo možná málo, nebo nebyli žádní. A tak se tam usídlili levité z Judska.

Všechna zde uvedená místní jména se vyskytují v Joz 15, až na několik výjimek. Tyto výjimky se však v některých případech dají vysvětlit rozdílným pojmenováním stejného místa. Například město Jekabseel (v. 25) je možná stejné místo jako Kabseel v Joz 15,21.

Důležitou myšlenkou této kapitoly Bible je, že Izraelci se vracejí ke svému dědictví. Vracejí se na místa, která jim určil a daroval Bůh. Nově obsazují zemi, kterou Bůh slíbil jejich praotcům, a o kterou kdysi Izrael bojoval pod vedením Jozua.

I my se máme k čemu vracet. Můžeme se vracet k dědictví, které nám náleží v Ježíši Kristu. Ke spasení a duchovnímu požehnání, které nám Kristus vydobyl svou smrtí na kříži (sr. Ef 1,3). K tomu, který nám byl dán - k Ježíši Kristu (J 3,16). K pravdě Bible.

---

¹ Pro podrobnější vysvětlení viz Adolf Novotný, *Biblický slovník*, heslo: Netinejšti